

of zelfs naast de terrestrische verzen van Van Hattum, met welke dichters men iemand van Mok's generatie toch het beste kan vergelijken! Maar ik moet hieraan toevoegen, dat deze onwaarschijnlijkheid eerder ligt in het verschil tussen de poëtische onderscheidingsvormen dan in den persoon van den dichter. Immers: wat is epische poëzie? Betekent deze in wezen niet een contradictio in terminis, waar den epicus toch altijd de vorm van het proza openstaat, en er iets „gekunstelds” in ligt, te gaan vertellen — op rijm? Ik weet, dat dit vele lezers zonderling in de oren zal klinken, maar ik heb, toen ik mij tot Mok's werk had te bepalen, mijn oude schoolboek nog eens opgeslagen om te zien, wat nu eigenlijk onder de term „epiek” wordt verstaan. Ik vond daar: „Epiek is objectieve beschrijving of uitbeelding. Zij is overheerschend plastisch”, welke definitie ik accepteer, maar dan schijnt de epiek mij een in wezen anti-dichterlijk element, dat natuurlijk in de poëzie toch als een positief-werkende factor aanwezig kan zijn. Het wonderlijke is dan echter dat wij, in de laatste decennia, niet over een manco aan epiek, maar over een gebrek aan werkelijke lyriek hadden moeten klagen! In het licht van deze definitie — die men gerust een schoolmeestersbenaming mag noemen, maar zijn niet alle termen als epiek, lyriek of didactiek daarbij onder te brengen? — door de dichters zijn zij zeker niet uitgevonden! — is Rilke niet in de eerste plaats lyricus, maar epicus. Dit blijkt reeds uit een titel als „Buch der Bilder” en verder uit de zeer talrijke plastische trekjes, die men in zijn werk vindt en de „anecdotische” inslag van zijn gedichten, die men in Nederland terugvindt vanaf Willem de Mérode tot aan sommige van de jongsten. In

dit licht bezien is de poëzie van Vestdijk episch (maar daar was men het immers al over eens); een groot deel van Slauerhoff's dichterlijk oeuvre en dat van de gehele „Amsterdamse school” eveneens. Doch, merkt hier iemand op, het gaat nu niet om het al of niet aanwezig zijn van epische kwaliteiten, maar om het waarlijk epische gedicht, het epos! Het is mogelijk, maar dan nog komt het mij onaanvaardbaar voor, over het bestaan van gedichten als *Kaas en broodspel* en *De rattenvang* te juichen op de wijze als Roland Holst en Marsman dit hebben gedaan, alleen omdat zij in plaats van veertien regels vele pagina's tellen. Men mag dan toch aan het epos de eis stellen, dat hetaan de epische voorwaarden voldoet, en in ons geval valt daarmee èn het *Kaas en broodspel* èn *De rattenvanger*, aangezien bijna nergens iets van werkelijke plastiek is te bespeuren. Wij vinden in het laatstgenoemde gedicht integendeel enige staaltjes van rhetoriek, zoals die sinds Tachtig waarschijnlijk door geen dichter meer is bedreven; men leze slechts het volgende citaat, dat op pag. 19 is te vinden:

„De oogen puilden wild hem tegemoet,
de lippen schrompelden tot dorre vellen,
en in de aren klonterde het bloed,
dat op de golven der muziek wou snellen...”

Ik weet, dat het een hatelijke gewoonte is, het slechte te citeren en het goede weg te laten, en ik maak daar dan ook geen gewoonte van. Dat er ook andere fragmenten in *De Rattenvanger* voorkomen, zal men intussen door lezing zelf kunnen ontdekken, en daarbij een reële waardering gaan gevoelen voor het geheel als „werkstuk”. Hetgeen echter niet inhoudt, dat men de legende van den groten